

ת"פ 51701/12/15 - מדינת ישראל נגד אחמד שוא

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 51701-12-15 מדינת ישראל נ' שוא

בפני
בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אחמד שוא

הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של ניסיון לגניבת רכב, לפי סעיף 413ב' +25 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); החזקת כלי פריצה לרכב, לפי סעיף 413ז לחוק העונשין; הסתייעות ברכב לעבור עבירה, לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה, תשכ"א-1961; והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

2. בהתאם לעובדות האישום הראשון ביום 17.12.15, בשעה 01:16 לערך, ניסה הנאשם לגנוב נגרר בכך שחתך את שרשראות הברזל שנעלו את הנגרר ואת הסנדל המחובר לאחד הגלגלים וזאת באמצעות מכשירי פריצה שהיו ברשותו. לאחר מכן עזב הנאשם את המקום, וחזר לאחר מספר דקות במטרה להשלים את גניבת הנגרר, ואולם אז ניתקל בבעלים שהבחין במתרחש במצלמות האבטחה שהותקנו במקום.

באישום השני נטען כי ביום 19.12.15 שוחרר הנאשם בתנאי מעצר בית מלא, אך הוא הפר את תנאי השחרור בכך שביום 20.12.15 שהה מחוץ לביתו ללא ליווי מפקחים כנדרש ממנו.

תסקיר שירות המבחן

3. בהתאם להסדר בין הצדדים התקבל תסקיר מטעם שירות המבחן. שירות המבחן סקר את תולדות חייו של הנאשם - כבן 26, נשוי לאישה תושבת השטחים הנעדרת אזרחות ישראלית. מסקירת תולדות חייו של הנאשם עולה תמונה קשה של הזנחה הורית בשל אורח חיים הישרדותי של הוריו ומציאות כלכלית קשה. טרם הסתבכותו בתיק זה עבד הנאשם תקופה ארוכה ברשת מרכולים וניהל אורח חיים נורמטיבי. הנאשם קיבל אחריות מלאה על מעשיו, הסביר אותם בקשייו הכלכליים ושירות המבחן התרשם מחרטה כנה.

4. שירות המבחן התרשם גם ממוטיבציה גבוהה מצד הנאשם לניהול אורח חיים נורמטיבי וכי בבסיס העבירות עמדו קשיים כלכליים וחוסר במקורות תמיכה. הנאשם הביע רצון לעבור טיפול במסגרת שירות המבחן ולאור מכלול הנתונים, כמפורט לעיל, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 140 שעות לצד מאסר מותנה והתחייבות כספית.

טיעוני הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה הדגיש כי מדובר בעבירת רכוש משמעותית שבוצעה אגב תכנון מוקדם. כן ציין שהנאשם מעל באמון שניתן בו והפר את תנאי שחרורו. ביחס למתחם הענישה ההולם עבירות אלו, לא התייחס ב"כ המאשימה לאישום השני אלא לעבירת הרכוש בלבד, ביחס אליה טען למתחם הנע בין 8 חודשי מאסר ועד 30 חודשי מאסר. בהתייחס להמלצת שירות המבחן נטען כי היא אינה מבטאת את חומרת העבירות, כמו גם שאין מדובר בהמלצה שיקומית לאחר הליך טיפולי, אלא בהמלצה עונשית בלבד. לאור כך ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר בגדרי המתחם. בהקשר זה צוין כי באם יועדף בעניינו של הנאשם הליך שיקומי, אין מקום להקלה כה מוחשית כהמלצת שירות המבחן, אלא ראוי להטיל מאסר בדרך של עבודות שירות.

6. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבות האירוע וטען שמדובר באירוע ברף הנמוך של העבירות שכן בסופו של יום הנגרר לא נגנב ופרט לשרשראות לא נגרם לו כל נזק. בעניין זה ציין ב"כ הנאשם כי יש להפריד בין גניבת נגרר לרכב, הגם ששניהם מקיימים את הגדרת המונח "רכב" בחוק העונשין. מכאן ביקש הסנגור לקבוע מתחם הנע בין מאסר מותנה ועד עבודות שירות. בהתייחסו לעונש הראוי הפנה ב"כ הנאשם לתסקיר שירות המבחן לנסיבות חייו הקשות של הנאשם ולמצבו הכלכלי וביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל עליו עונש של"צ.

7. הנאשם בדברו האחרון הביע צער וחרטה על מעשיו וביקש להמשיך את הקשר עם שירות המבחן. לדבריו ההליך היווה עבורו עונש מרתיע ומציב גבולות.

דין והכרעה

8. בהתאם לתיקון 113 על בית המשפט לגזור את הדין בהליך תלת שלבי. בשלב הראשון עליו לקבוע האם

העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד, או שמא מספר אירועים בהתאם לסעיף 40ג'(א) לחוק העונשין. לאחר מכן, יש לקבוע את מתחם הענישה לכל אירוע. בסופו של הליך, יש לקבוע אם העונש ייגזר בגדרי המתחם, או שמא יש מקום לחרוג ממנו.

9. הצדדים לא טענו דבר ביחס למספר המתחמים שיש לקבוע במקרה זה. עם זאת, בהתאם לדברים שנאמרו בע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' יוסף דלאל** (3.9.15), שם דובר בנסיבות דומות (אם כי בהפרה חמורה משמעותית מעניינו, בנסיבותיה, אורכה ומטרתה), סבור אני כי מדובר בשני אירועים שונים המצדיקים קביעת מתחמים נפרדים.

10. **הערכים המוגנים בבסיס העבירות:** הערך שנפגע בעבירת הרכוש ברור - קניינו של המתלונן. בהקשר של גניבת כלי רכב, יש מקום להזכיר גם ערך נוסף שעלול להיפגע והוא שלום הציבור ובטחונו, וזאת בשל כך ש"גניבת רכב עלולה, בהאידיא, להפוך חיש מהר למרדף משטרתי על כל הסכנות הכרוכות בכך" (בש"פ 45/00 **מסארוה נ' מדינת ישראל** (8.1.2010)); וראו גם: בש"פ 4638/13 **אדקידק מוחמד נ' מדינת ישראל** (3.7.13)).

בעבירת הפרת הוראה חוקית: בבסיס שחרור לחלופת מעצר (אף בהליכי מעצר בשלב שטרם הגשת אישום כפי שהיה כאן) ניצב האמון שמוכן לתת בית המשפט במשחרר ובמפקחיו. הפרת האמון שניתן במפוקח, כמו גם החובה לקיים החלטות שיפוטיות, הן הערכים המוגנים שנפגעו בעבירות אלו.

11. **נסיבות ביצוע העבירה:** עבירת הרכוש בוצעה תוך תכנון מוקדם, ולראיה כלי הפריצה שהיו ברשות הנאשם. העבירה גם הצריכה התמדה בחיתוך השרשרת ופירוק "הסנדל". עבירת ההפרה בוצעה זמן קצר לאחר שחרור הנאשם ולא נלוותה לה עבירה נוספת.

12. **מדיניות הענישה:** בתי המשפט קבעו לא אחת כי ראוי להחמיר בעניינם של גונבי רכבים. זאת בשל חומרת המעשה, מהות הרכוש והקלות בה ניתן לבצע את העבירה. בע"פ 5128/97, 344/98 **עלא מנסור נ' מדינת ישראל** (1.6.98) צוין:

"העבירות מן הסוג הזה הינן בבחינת רעה חולה שפגיעתן היום-יומית ביחידים ובציבור היא בלתי נסבלת. על-פי הנתונים הידועים לכול, התופעה של גניבת כלי רכב מתעצמת והגיעה להיקפים מדאיגים. אין זאת אלא, שהקלות הרבה שבה ניתן לבצע עבירות מן הסוג הזה והקושי לאתר את המעורבים ולהביאם לדין - מעודד עבריינים לשלוח ידם בעבריינות הזאת למען תאוות בצע".

13. ככלל מוטלים בגין עבירות אלו עונשי מאסר לריצוי בפועל. אפנה בעניין זה למשל לרע"פ 8817/12 **אבו גנאם נ' מדינת ישראל** (17.12.12), בו הוטלו על גנב רכב שנהג בו ללא רישיון נהיגה 20 חודשי מאסר בפועל; לעפ"ג (י-ם) 57089-03-14 **מחפוז נ' מדינת ישראל** (2.7.14) בו הוטלו 9 חודשי מאסר בפועל על צעיר שגנב רכב ועבר איתו לשטחי הרשות; לעפ"ג 3614-01-13, 20355-02-13 **מחמוד אבו**

אלואליה ואח' נ' מדינת ישראל (29.5.13) שם נקבע מתחם ענישה הנע בין 10 חודשי מאסר ועד 30 חודשי מאסר בגין "עבירת גניבת רכב בודדת" וכן לעפ"ג 37710-05-16 **מדינת ישראל נ' תיסיר אזגילה** (14.9.16) בו נקבע מתחם ענישה הנע בין 8 חודשי מאסר בפועל ועד 18 חודשי מאסר, בנסיבות של גניבת קטנוע על דרך של העמסתו על משאית.

14. בענייננו, מדובר אמנם בכלי רכב כהגדרתו בסעיף 413א' לחוק העונשין, ואולם לצורך קביעת מתחם הענישה לא ניתן להתעלם מכך שמדובר בנגרר ולא בכלי רכב ממונע, וברי כי קיים הבדל מהותי בין שני הנכסים מבחינת שווים ומהותם. עוד אדגיש שבענייננו מדובר בנגרר קטן ממדים שאינו אלא שלט פרסום על גלגלים (ראו ע/1). לצורך קביעת מתחם הענישה, תוך הבאה בחשבון של העובדה שמדובר בנגרר ולא בכלי רכב ממונע, אפנה לת"פ 37710-03-14 **מדינת ישראל נ' בועז אברהם** (27.5.15) שם קבעתי מתחם ענישה הנע בין 4 חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר, ביחס לגניבת נגרר גדול ממדים שהיה עמוס בשני קונטיינרים. עוד אפנה לרע"פ 5771/16 **ראיד עיאס נ' מדינת ישראל** (26.7.16), שם נקבע בערכאה הדיונית מתחם ענישה הנע בין שישה חודשי מאסר ועד 12 חודשי מאסר בגין גניבת שתי עגלות נגררות (ת"פ 32213-09-15; כב' השופט מ. עלי).

15. לאור כל האמור לעיל, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את עבירת הרכוש במקרה זה נע בין שני חודשי מאסר שניתן לשאת בהם בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר.

16. ביחס לעבירה של הפרת הוראה חוקית, הרי שמתחם הענישה ההולם עבירה זו בנסיבותיה, נע בין מאסר מותנה ועד 6 חודשי מאסר.

קביעת עונשו של הנאשם

17. אקדים ואומר כי אינני סבור שנכון במקרה זה לחרוג ממתחם הענישה שקבעתי, וזאת מבלי שישמע מכך שאינני סבור שקיימים בענייניו של הנאשם סיכויי שיקום ממשיים. דעתי היא דווקא שקיימים בענייניו של הנאשם סיכויי שיקום ממשיים (סעיף 40ד' לחוק העונשין), אך אלו אמורים לבוא לידי ביטוי באופן ריצוי העונש, ובאורכו, אך לא מעבר לכך. אסביר להלן עמדתי.

18. שירות המבחן הגיש תסקיר מעמיק ומפורט ובו ציין כי הנאשם הביע מוטיבציה גבוהה לשינוי בדפוסי התנהגותו ולקיום חיים נורמטיביים. שירות המבחן התרשם גם מחרטה כנה, קבלת אחריות, הכרה בכישלון ותחושות אמפתיה לקורבן. מדובר בנאשם כבן 25 שעברו הפלילי התיישן זה מכבר והוא ניהל אורח חיים תקין עד עבירה זו, לרבות שמירה על רצף תעסוקתי. נתונים אלו, מלמדים על סיכויים ממשיים לשיקומו של הנאשם, אף אם הנאשם טרם עבר הליך טיפולי (ראו: עפ"ג 24721-12-14 **מדינת ישראל נ' נחמני** (29.1.15); רע"פ 1441/14 **האבט חמיס נ' מדינת ישראל** (9.12.14); אורן גזל-אייל, "חריגה ממתחם העונש ההולם", יפורסם בספר דורית ביניש (קרן אזולאי, איתי בר סימן-טוב, אהרון ברק ושחר ליפשיץ עורכים, 2015), עמ' 25-26).

19. סיכויי שיקומו של הנאשם, בשילוב גילו הצעיר והעובדה כי לא ריצה מעולם מאסר בפועל, מובילים למסקנה לפיה מאסר בעניינו הוא עונש קשה וחמור, אשר הגם שהוא תואם את חומרת המעשה, הוא אינו תואם בהכרח את נתוניו האישיים של העושה. עונש מאסר יפגע גם להערכתו בסיכויי שיקומו של הנאשם. בעניין זה ראוי להביא בחשבון את השפעותיו השליליות של עונש המאסר אל מול התועלת החברתית שניתן להשיג מהחזרתו של אדם לתפקוד תקין בחברה (למחקרים בדבר השפעות האפקט הקרימינולוגי על אסירים (כלומר השפעת המאסר על דפוסי התנהגות וחשיבה של עבריינים) ראו **דו"ח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים**, בראשות השופטת ד. דורנר (2015)).

20. שקלתי אם לאמץ את המלצת שירות המבחן לעונש מותנה בשילוב צו של"צ. כידוע, "בית המשפט איננו כבול להמלצותיו של שירות המבחן... ובכל הנוגע לאינטרס השיקומי, הרי שמדובר בשיקול נוסף, אחד מיני רבים, אותו על בית המשפט לשקול, לצד יתר שיקולי הענישה" (רע"פ 8699/15 **אחמד אבוהאני נ' מדינת ישראל** (17.12.15); וראו גם ע"פ 5376/15 **ניסים ביטון נ' מדינת ישראל** (11.2.16)). במקרה זה המלצת שירות המבחן היא למעשה המלצה עונשית (מקלה). לא הומלץ על העמדת הנאשם בצו מבחן, אלא מדובר בהמלצה בדבר העונש ההולם את המעשה והעושה. לא נטען גם שעונש מוחשי כלשהו (שאינו של"צ) יפגע בסיכויי שיקומו של הנאשם. לאור כך, אינני סבור שעונש בדמות צו של"צ הולם את חומרת המעשים ומבטא נכונה את העונש ההולם. לכך מתווספת העובדה, כאמור, שלא הוצגו נתונים בדבר הפגיעה בנאשם ובהליך השיקום בעטיו של עונש מוחשי (למשקלו של הליך השיקומי מתקדם ומוצלח, אל מול מסקנה ראשונית בלבד וכן לאפשרות פגיעה בהליך השיקומי בשל עונש מחמיר, ראו למשל עפ"ג 48707-08-15 **מדינת ישראל נ' חגי מרדכי כליפה** (19.11.15)).

21. לאור כך, חרף סיכויי השיקום, אינני סבור שניתן להסתפק בצו של"צ בלבד. מנגד, סיכויי שיקומו של הנאשם בשילוב יתר נסיבותיו, מובילים למסקנה לפיה ראוי להטיל עליו עונש קרוב לרף התחתון של המתחם ולאפשר לו לשאת בו בעבודות שירות. בכך יושג תמהיל עונשי ההולם את חומרת העבירה, אך שאינו מתעלם מנתוניו האישיים של הנאשם ולפגיעה שעלול להסב לו עונש מאסר. התחשבתי בעניין זה גם בתקופת מעצר הבית בה שהה הנאשם (11 חודשים) ובתקופת מעצרו (כשבוע).

22. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 3 חודשי מאסר. הנאשם יישא עונש זה בעבודות שירות על פי חוות דעת הממונה. מובהר לנאשם כי עליו לבצע את העבודות על פי דרישות הממונה וכי אם לא יעשה כן, ניתן יהיה להפקיע את העבודות בהחלטה מנהלית והוא יישא ביתר התקופה בבית מאסר.

ב. 3 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך שנתיים והתנאי הוא שלא יעבור בתקופה זו אחת או יותר מהעבירות בהן הורשע.

ג. פיצוי למתלונן (ע"ת מס' 23) בסך 1,500 ש"ח. הסכום ישולם בשלושה תשלומים החל מיום 1.1.17 באמצעות שוברי תשלום שתנפיק המזכירות;

המאשימה תמציא למזכירות את פרטי חשבון הבנק של המתלונן.

ביחס למוצגים - תוגש בקשה נפרדת.

המזכירות תמציא את גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ט חשוון תשע"ז, 30 נובמבר 2016, במעמד הצדדים.